

קָבֵץ תּוֹךְ הַנְּחֵל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל גובע מקור הכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקו העדרים, להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

בענני ודיי דברים מתוך שמחה – לקוטי מוֹתֵר"ן חלק א' סימן קעח

אשר נאמר: בשלחן המהור של
מֶרֶן מוֹתֵר"א שְׁלִיט"א
בפעולת רעוא רעיון פֶּרֶשֶׁת נְשֵׂא – תשע"ב

יגלה נוראות נפלאות מפעלת ודיי הדברים מתוך שמחה, ויבאר הענין שדוקא השמחה מופיעה
את האדם לשוב על קיום המצוות שלא היו פראוי, ויעורר ויחזק על הצורך הגנים לשלמות המצוות

מתוך שמחה וחיית

יצא לאור
ערב שבת קדש פֶּרֶשֶׁת נְשֵׂא – תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדש

חסידי ברמלב

עיר הקדש ירושלים תובבי"א

מאמר

איש או אשה כי יעשו

סעודה שלישית פרשת נשא ה'תשע"ב

בסעודה שלישית, סעודת רעוא דרעוין, דבר מוהרא"ש גרו ואיר, דבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רבנו ז"ל בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קעה, המדבר מודוי דברים מתוך שמחה, עין שם.

המניעות שיש על פרוט החטא

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רבנו ז"ל אומר: ידע כי צריף דוקא ודוי דברים, כי צריף לפרט את החטא, וצריף להתודות בדבורים בכל פעם על כל מה שעשה. ויש לזה מניעות רבות. לפעמים נשכח מאתו החטא, ויש שוכבד עליו מאד וקשה לו להוציא הדבור להתודות, ועוד מניעות רבות. וצריף לזה שמחה של מצוה, כגון חתנה של מצוה או שאר מצוה בשמחה.

שמחה היא קומה שלמה

בי שמחה הוא קומה שלמה מרמ"ח אברים ושם"ה גידים, ועל פן כשהוא שמח או מרקד, צריך לראות שייעבר בכל השמחה מראש ועד עקב, כי לפעמים השמחה רק פרגליו, ולפעמים פלב, או בחמוץ, בחינת (ישעיה לח): "ושמחת עולם על ראשם", אך עקר השמחה שייעבר בכל השמחה, הינו בכל הקומה שיש בהשמחה.

לכל מצוה יש שמחה לפי בחינתה

וצריך לזה מצוות רבות, כי שרש נקודת כל המצוות היא השמחה, כי (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב", וכל מצוה מתרי"ג מצוות יש לה איבר מהשמחה, כל מצוה לפי בחינתה, ועל פן אם פגם באיזה מצוה הן מצוות עשה או לא תעשה. אזי כששמחה ועובר והולך בקומת השמחה, אזי כשפוגע בזה האיבר שהוא פגור אותה מצוה שעבר, אי אפשר לו לשמח שם, מהכח שפגם שם באותה המצוה שנקדחה שמחה פגול, ואדרבא, יש לו האנה שהוא חסד השמחה. פכחינת (שם לח, יט): "אראג מחטאתי", ועל פן על ידי זה מרגיש ונזכר החטא שעשה מקדם.

נתפטר החטא של החטא המונעת השמחה

אף על ידי רבוי המצוות, כי אכלו פושעי ישראל מלאים מצוות ברמזין (ברכות נו ע"א). על ידי זה נתפטר החטא של החטא המונעת

השמחה, כי רבוי אור השמחה של רבוי מצוות שלו נתלחב ומבטל המניעות של החטא ואזי יכול להתודות, ועל ידי ודוי דברים נתתקן עולם הדבור במבאר במקום אחר (לעיל פסוק עח). כי פגם החטא פנפוש, והנפש הוא בחינת הדבור, בבחינת (שיר השירים ח): "נפשי יצאה בדברו", ועל כן צריך להתודות בדבורים דוקא לתקן ולבנות פגם הדבור, כמו שכתוב (הושע יד, א): "קחי עמכם דברים ושובו אל ה'". ועל ידי שנתקן ונבנה הדבור על ידי ודוי דברים, על ידי זה נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, שנתעורר הקול דלעלא ונתיחד עם הדבור, כי צריך התעוררות תחתון הינו לבנות הדבור, ועל ידי זה מתעורר ומתאנה הקול ומתיחד עם הדבור.

שנתעורר הקול להתיחד בדבור וזה בחינת (תהלים קג, ב): "עושי דברו לשמע בקול דברו" ואיתא בזהר (בן לך דף צ' ע"א): "זכין למשמע קליו מלעילא הינו על ידי "עושי דברו", שמתקנין הדבור על ידי זה 'לשמע בקול דברו', שנתעורר הקול להתיחד בדבור, וזכין למשמע קליו וכו'. ויש בזה עוד דברים נפלאים בענין שמיעת קול נגינה וקול פלי זמרה. וזה (ישעיה נא, א): "ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה". הינו

שנמצא בתודת הששון ושמחה, תודה, בחינת ודוי דברים, וקול זמרה כנ"ל; עד כאן לשון רבנו ז"ל.

כל חטא פוגם בחלק מקומת האדם

והסביר מזהר"א ש נ"י, כי הנה רבנו ז"ל מנלה בתורה זו עצם מעלת ודוי דברים, ואיך שעקר הודוי צריך להיות מתוך שמחה ויקא, כי בפשט פוגם באיזה חטא, חס ושלום, ועבר על אלו מצות עשה או לא תעשה, חס ושלום, הרי פגם בקומת האדם, שהוא קומה שלמה, בדגמת קומה שלמעלה כביכול, וכמו שכתוב (בראשית א, כו): "נעשה אדם בצלמנו בדמותנו". ואיתא בספר הקדוש 'שערי קדשה' לרבי חיים ויטאל זי"ע, שאף על פי שאין שום ציור ודמות למעלה, וכמו שמוזכר רבי שמעון בר יוחאי בהתחלת האדרא (והר ח"ג כנו ע"ב): "ארור האיש אשר יעשה פסל או מסכה מעשה ידי אדם" וגו' (דברים כו, טו), שלא יציר אדם שום דמות וצורה למעלה, אבל מבנין קומת אדם ברמ"ח איברים ושס"ה גידים, יכול להתבונן בנין קומת השכינה ברמ"ח מצות עשה ושס"ה מצות לא תעשה, כי יש מצות התלויות בראש ובגלגלת, יש מצות התלויות בגידים וברגלים, וכן בשאר איברי הגוף, והם מכונים כנגד קומת הקדשה

והפרצופים שיש למעלה בבבול, אריך אנפין, עתיקא קדישא, אבא ואמא, זעיר אנפין ונוקביה (וכמבאר כל זאת בכתבי האריז"ל).

על ידי כל הסרון במוצהר חסר גם בשמחה

והנה בשכל קומת האדם על תכליתה ושלמותה, שזוכה לקיים כל רמ"ח מצות עשה ושם"ה מצוות לא תעשה, אזי גם שמחתו בשלמות, כי נכנס בתוך שמחת הקדוש ברוך הוא שהוא אחדות אחת עם המצוות (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ה'). ובנדאי השמחה גדולה מאד. אבל בשנחסרת לאדם איזו מצוה מתרי"ג מצוות התורה, אזי חסרה לו השמחה באותו אבר המכון כנגד אותה מצוה, ואי אפשר לו לשמוח בשלמות, ומזה בא שנמשכת עליו עצבות ואינו יכול לשמוח בראוי.

מעלת ודוי הדברים שמתכפר לו כל אשר חטא על הנפש

ואז עקר העצה להתנדות בודוי דברים, ולומר לפני הקדוש ברוך בתמימות ופשימות גמורה את אשר פגם, ולבקש סליחה מחילה וכפרה על כל מה שעשה, ואז על ידי דבורי תודוי, יסלח לו הקדוש

ברוך ויזכה לתקן את הכל, וכמבאר ברמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה) שעקר התשובה הוא ודוי דברים, וכל המרבה להתנדות הרי זה משבח, עין שם.

פי הדבור הוא הנפש, וכמו שכתוב (שיר השירים ה, ו): "נפשי יצאה בדברו", והנפש כלולה מכל העולמות, ולכן פשטם מתנדה ואומר "חטאתי, עויתי, ופשעתי" וכו', ומכון בשלש לשונות אלו לתקן את אשר חטא במחשבה דבור ומעשה, על ידי זה מתכפר לו הכל.

עקר שלמות הודוי – באותו יום שחטא דיקא

אבל לפעמים נשפח מן האדם את אשר פגם, פי עקר שלמות הודוי צריך להיות באותו היום שעבר את העברה דיקא, וכמו שכתוב (בראשית מא, ט): "את חטאי אני מזכיר היום". פי באותו יום קל לזכר את כל מה שעשה, ולהתנדות לפניו יתברך, ולבקש מונו מחילה סליחה מחילה וכפרה, שזהו ענין סדר 'קריאת שמע' שעל המטה שתקן הארז"ל – להתנדות לפני השנה כל מה שעשה באותו היום, על דרך שאמרו חכמינו הקדושים (שפת לב ע"א): 'כל המוכתין מתנדין'. ושנה הרי הוא אחת מששים במיתה, ולכן צריכים

להתנדדות לפני השינה ניקא, ואז מבטח לו שימחל לו כל מה שעשה באותו יום (לקוטי הלכות קריאת שמע שעל המטה הלכה ב').

עצה למי שלא התנדח באותו יום – שינדחה מתוך שמחה

אבל אם לא זכה להתנדדות באותו יום, ונשכח ממנו מה שעשה, אזי עדין יש לו תקנה לתקן הכל על ידי שמחה של מצוה, כי בשעה שאדם נכנס לתוך שמחה של מצוה, בגון שמחת התנה או שמחה של מצוה אחרת, אזי המצוה צריכה לעבור בכל קומת האדם מראשו עד רגליו, שירגיש את השמחה בכל רמ"ח איבריו וש"ס"ה גידיו, עד שירקד מרב שמחה.

אם פגם במצוה מסוימת קשה לו לשמוח באותה מצוה

אבל אם פגם בימים הקודמים באיזו מצוה, ולא קים אותה פראוי, אזי בשנכנס לשמחת המצוה ירגיש תקיף ומיד שאי אפשר לו לשמוח פראוי, בגון למשל בשבת קדש, בשירצה לשמוח בשמחת השבת, אבל פגם בימים הקודמים באיזו בחינה של הלול שבת קדש, חס ושלום, אזי תחסר לו משמחת השבת, ואז צריך להתנדדות ולבקש ממנו ותברך מחילה על אשר פגם במצות שבת, ועל ידי

דבורי הודוי יחזר ויאיר עליו אור השבת, ויזכה לשמוח בשמחת השבת כראוי.

השמחה תזכיר לו את אשר החסיר בקיום המצוות

או למשל במצות תפלין, אם פגם אדם בימים הקודמים באיזה צד במצות תפלין ולא קיים אותה כראוי, בשבא לקיים מצות תפלין, לא יוכל להתגיש שמחת התפלין כראוי, ואז צריך להתנדות ולבקש מחילה מפניו יתברך על אשר פגם, ואז על ידי דבור הודוי יחזר ויאיר עליו אור התפלין ויזכה לשמוח עמה באמת. נמצא, שדיקא על ידי קיום המצוות בשמחה, יזכה לעשות תשובה ולהתנדות על כל מה שפגם והחסיר בימים הקודמים, כי השמחה תזכיר לו את אשר החסיר בקיום המצוות, ואם יתודה מתוך שמחה, יתפקן לו הכל.

על ידי שמחת 'שלא עשני גוי' – יזכה לכללות שמחת המצוות

ונהו אשר הזהיר אותנו רבנו ז"ל להיות תמיד בשמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד'. כי על ידי שמחה המוחזין הם בחרות, ויזכה לישוב הדעת ולתקן את הכל (לקוטי

מוֹחֲרֵ"ז חֶלֶק ב' סוּמֹן י'. וְעַקֵּר הַשְּׂמֹחָה הוּא שְׂמֹחַת "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", כִּי עַל כָּל מוֹיְנֵי שְׂמֹחוֹת יְכוּל הַבַּעַל דְּבַר לְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ וְלֹאמַר לוֹ: "הֲרִי לֹא קִימַתְּ מִצְוָה זוֹ בְּשִׁלְמוֹת וְלֹא נִזְהַרְתָּ מֵעֲבָרָה זֹאת בְּשִׁלְמוֹת"!!! וְתָמִיד יִנְסֶה לְמַנוּעַ אוֹתוֹ מִן הַשְּׂמֹחָה, אֲבָל מִשְׂמֹחַת "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי" אֵינוֹ יְכוּל לְמַנוּעַ אוֹתוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּנֵי, כִּי יִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה, אֵינְנִי גוֹי! וְכֹאֲשֶׁר יָרִים וַיִּגְבִּיהַּ דַּעְתּוֹ עִם שְׂמֹחַת "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי", אֵזִי מִמִּילָא יִזְכֶּה לְבוֹא לְיַדֵּי שְׂמֹחַת שְׂאָר כָּל הַמִּצְוֹת, וְלְהַתְּנִידוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ מִתּוֹךְ שְׂמֹחָה, וְלִתְקַן אֶת הַכֹּל.

שְׂמֹחַת הָרַב הַקְּדוּשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב עִם "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי"

וְסִפֵּר מוֹחֲרֵ"ז נ"י, שְׁפַעַם בָּא הָרַב הַקְּדוּשׁ רַבֵּי לױ יִצְחָק מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זי"ע לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּבִקְרָה, וּבִרְךְ כָּל בְּרַפְתַּת הַשַּׁחַר אֲבָל הַחֲסִיר בְּרַפְתַּת "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי". וַנִּגַּשׁ אֵלָיו אִישׁ אֶחָד, וְאָמַר לוֹ: – "רַבֵּי! שְׂכַחְתָּם לְכַרְךְ בְּרַפְתַּת "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי"! וְעַנָּה וְאָמַר לוֹ הָרַב הַקְּדוּשׁ מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב זי"ע: "לֹא שְׂכַחְתִּי לְכַרְךְ בְּרַפְתַּת "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי"!!! רַק הַיּוֹם בְּשִׂקְמֹתִי בְּבִקְרָה, רָצָה הַבַּעַל דְּבַר לְהַחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ וְלְהַכְּנִים אוֹתִי בְּעֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה, חֵם וְשִׁלּוּם, אֲבָל תִּכְפֹּה וּמִיד נִזְכַּרְתִּי שְׁהֵלֵא בְּרוּךְ ה' אֲנִי יְהוּדִי! וְיִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה אֵינְנִי גוֹי! וְלִכְּן

קפצתי וברכתי ברכת "שלא עשני גוי", ובזה נצלתני מן העצבות
והמרה שהורה של היצר הרע"...

עקר עבודת האדם – להתגבר במצות השמחה

על פן עקר עבודת האדם להתגבר מאד עם מצות השמחה, ולהכניס עצמו תמיד בשמחת המצוות, ולזכר לשרוך השם הוא יהודי ויש לו תרי"ג מצוות התורה, ויכול לשמוח עמהם בכל עת, ושמחת המצוות תמיד תזכיר אותו לעשות תשובה על איזו מצוה שפגם בימים הקודמים, וכאשר יתודה לפניו יתברך על זה ימחל לו על הכל. ולכן אשרי הזוכה לשמוח עם מצוות ה' בכל עת, כי יזכה לכל טוב אמתו בזה ובכא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

למה מוני המצוות מנו מצות ודיי דוקא מפרשתנו?

וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה בפרשת השבוע מצינו מצות ודיי דברים, וכמו שכתוב (במדבר ה, ז) וְהִתְוַדֵּוּ אֶת חַטָּאתְכֶם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְגו'. ואיתא בספרי מוני המצוות (עין ספר החינוך מצוה שמד): 'שנצטוינו להתודות לפני השם על כל החטאים שהטאנו בעת שנתנחם עליהן'. ויש

לדקדק, הרי גם מקדם בפרשת בחקותי בתיב (ויקרא כו, ט): "והתודו את עוונם ועון אבותם וגו', ולמה מוני המצוות לומדים מצות ודוי מכאן דיקא?!

עקר התחלת השמחה צריך להיות "שלא עשני גוי"

אבל על פי דברי רבנו ז"ל הנז"ל מוכן הענין מאד, כי בפרשת בחקותי בתיב הודוי מתוך דברי התוכחה והקללה, שיבאו חס ושלום, אם לא מקימין המצוות, ואין זו שלמות הודוי, רק עקר שלמות הודוי הוא מתוך שמחה דיקא. ולכן הפרשה הזאת שנאמרה אחר פרשת שלוח מומאים מן המחנה, וכבר נמקרו מחנה ישראל, אז יכולה להיות שלמות הודוי מתוך שמחה דיקא, שזהו דבר אל בני ישראל איש או אשה כי יעשו מפל הטאת האדם למעל מעל בה' ואשמה הנפש החיא, דבר אל בני ישראל דיקא, כי עקר התחלת השמחה צריך להיות "שלא עשני גוי", ולשמוח בתמימות ובפשיטות גמורה שאנחנו זוכים להיות מ"בני ישראל" ולא מזרע עכו"ם, חס ושלום.

רמז שכל המומתים מתודים

וְאֲשַׁמְחָה הַנֶּפֶשׁ הַחַיָּא וְהַתְּוֹדוֹ וְגו' - וְאִיתָא בְּבַעַל הַפּוּרִים: רְמֵזוּ
 לְשָׁבֵל הַמּוֹמְתִים מִתְּוֹדִים בְּעַת יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ; עֵינַי שָׁם, רְמֵזוּ לְאִמִּירַת
 וְדוּי בְּכָל לַיְלָה בְּעַת אִמִּירַת 'קְרִיאַת שְׁמַע לְשַׁעַל הַמּוֹפָח', וְכִמּוּ נֶפֶח
 הָאֲרִיזוֹל. כִּי כְּשֶׁמִּפְקִיד רוּחוֹ בְּיַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָרִי שְׁנָה אֶחָד
 מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה, לְכֵן צְרִיכִים לְהַתְּוֹדוֹת מִקֶּדֶם, כִּי כָּל הַמּוֹמְתִים
 מִתְּוֹדִים, וְאִז נִתְּפָר לוֹ עַל הַכֹּל.

עקר שלמות תודתי הוא מתוך שמחה דיקא

וְהַתְּוֹדוֹ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֵאשׁוֹ
 וְחַמִּישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו, וְחַמִּישְׁתּוֹ אוֹתִיּוֹת וְשִׁמְחָתוֹ, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת
 תְּוֹדוֹתֵי הוּא מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה דִּיקָא, וְעַל יְדֵי שִׁיּוּסִיף שְׂמִיחָה בְּעַת קִיּוּם
 הַמְּצוּוֹת, הַשְׂמִיחָה תִּזְכֵּיר אוֹתוֹ תְּמִיד אֶת אֲשֶׁר פָּגַם בְּיָמִים הַקּוֹדְמִים
 וְיִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל, וְזֶהוּ וְהָשִׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֵאשׁוֹ - כִּי הָעֵקֶר
 לְעֵשׂוֹת תִּשׁוּבָה בְּשְׂמִיחָה, וְלִזְכוּת לְיֹשֵׁב אֶת רֵאשׁוֹ וְדַעְתּוֹ עַל יְדֵי
 חֲרוֹת הַשְׂמִיחָה, וְעַל יְדֵי שִׁיּוּסִיף וְהוֹלֵךְ בְּשְׂמִיחָה תְּמִיד, עַל יְדֵי
 זֶה יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל.

וזה הבאור בדברי בעל הטורים (פסוק ג' ופסוק ו'), שפסוק הפואת האדם אל פרשת שלוח טמאים, לומר, כי על ידי הפואת אדם הראשון שאכל מן עץ הדעת, והנחש הטעה את האשה, והיא הוציאה שם רע על אדם, לקו שלשתו, הנחש בצרעת, והאשה בזיבה, והאדם במיתה, ונתגרשו מן הגן עדן, ולכן נצטוו לשלח כל הטמאים מן המחנה, צרוע זב וכל טמא לנפש; עין שם.

על ידי ודוי מתוד שמחה – יזכו לנאליה

כי עקר תכלית בריאת האדם היתה (בראשית א, כו): "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" – שיוזכה לקיים כל התרי"ג מצוות כדגמות קומה של מעלה, ולעשות אותם בשמחה דיקא, ועל ידי זה יהיה בגן עדן לעולם, אבל תכף ומיד שהסית אותם הנחש, שעקר הנשיכה שלו היא עצלות ועצבות (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפט), ונרם להם לעבור על מצוות השם, על ידי זה לקו בטמאת זיבה ומיתה וצרעת, ונתגרשו מן עדן, ועקר התקון הוא על ידי ודוי דברים מתוך שמחה דיקא, כי בזה מבטלים טמאת הנחש, וזוכים לעשות תשובה שלמה ולתקן את הכל. ולכן נמכו פרשיות אלו של שלוח טמאים לודוי – לגלות עצם מעלת התשובה וודוי מתוך שמחה, שעל ידם

זוכים לקץ הנאילה, ולשוב אל תוך הגן עדן, וכמו שכתוב (ישעיה נא, ג): "כי נחם ה' ציון נחם כל חרבותיה, וישם מִדְבָּרָה כְּעֵדֶן וְעַרְבָתָהּ כְּגֵן הַיְיָ, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמְצָא בָּהּ תוֹדָה וְקוֹל זְמֵרָה" (כמו שמוכא פְּסוּקָה זֶה בְּסוּף תּוֹרָה זוּ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל), הִנֵּנוּ עַל יְדֵי שִׁימְצָא בְּתוֹךְ שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תוֹדָה וְקוֹל זְמֵרָה, שֶׁהוּא וְדוּי דְבָרִים מִתוֹךְ שִׁמְחָה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכּוּ לְשׁוֹב לְתוֹךְ הַגֵּן עֵדֶן, וְלַחַיּוֹת חַיֵּי נְצִיחַ.

לחנך את הילדים לקיום המצוות מתוך שמחה וגם דקדוק

ונהו עקר החינוך שצריכים לחנך ילדי ישראל, שיעשו מצוות ה' בשמחה, וירגישו חיות ושמחה עצומה בשעת קיום המצוות, כי אף על פי שמצד אחד צריכים ללמוד אותם חמור דקדוקי המצוות, ולא להקל בפניהם כלל, כי כשילדים רואים מחנכים או הורים מקילים במצוות ה', אז נעשים קלים שבקלים רחמנא ליצלו, ולכן מצד אחד בודאי צריכים ללמוד אותם חמור התורה והמצוות, אבל מצד שני צריכים להראות להם איך שעושים את המצוות הקדושות בשמחה ובחיות, ואיך על ידי שמחת המצוות נכנסים לתוך שמחת הקדוש ברוך הוא, ומרגישים טעם גן עדן בחיים, ואפלו אם לפעמים אינם זוכים לקיים המצוה בשלמות, או נכשלים באיזה חטא ועון, הם

ושלום, צריכים לדעת שיש תשובה ונודי דברים, וצריכים להתנדות
תקף ומיד באותו יום על מה שעשה, ועל ידי זה יגדלו בריאים
ושלמים ביראת ה' מהורה, וירווי מהם רוב נחת דקדשה, ובלבד
שירבה בתפלה ובקשה עליהם בכל עת שיזכו להיות יראי ה'
באמת.

שתי הבחינות של המרות וחזק השמחה

והזכיר מוהרא"ש נ"י את דברי הספר הקדוש 'מגלה עמקות' (אפן
עב) על הפסוק נעשה אדם בצלמנו וגו', נעשה ראשי תבות נ'מלך
ע"ם ש'מאי ה'לל, שזה מרמז בדברי רש"י שם – נ'מלך בפמליא
שלו, וכמו שכתוב "וכל צבא השמים עומד עליו מימינו ומשמאלו"
– אלו מימינים לזכות ואלו משמאלים לחובה; עין שם. ואמר
מוהרא"ש נ"י, שזה מרמז על הלל ושמאי, שאלו הולכים לקולא
ולזכות, ואלו הולכים לחומרא ולחובה, ואלו ואלו דברי אלקים חיים,
פי צריכים לעבד את השם יתברך עם שניהם, ובפרט בענין הנוד
הילדים צריכים לחזק אותם בשני האופנים, שמחת המצוות מצד
אחד, וחמרת הדקדוק בעשייתן מצד שני; ודו"ק

עדות החתם סופר ז"ע למה זכה לבנים צדיקים ומובים

וספר מוהר"א ש"נ"י, שפעם ה'יה ה'חתם סופר' זי"ע מפלפל בתורה עם תלמידו המוהר"ם א"ש זי"ע בסוגיא עמוקה, ופתאום נכנס ה'כתב סופר' בנו של ה'חתם סופר' שהיה אז צעיר לימים, והקשיב לדבריהם, וגם ענה חלקו עמהם בפלפול בדעת וסברה וישרה, והתפעל המוהר"ם א"ש זי"ע מאד מנגדל חריפותו וישרות דעתו של הילד הצעיר, ושאל את רבו ה'חתם סופר' זי"ע, איך זכיתם לבן חשוב כזה? ענה ואמר לו ה'חתם סופר' הקדוש זי"ע, מה אתה חושב, מלאתי ה'הוט' (הכובע) שלי עם דמעות בחצות לילה כדי שאזכה לבנים טובים, ועל ידי כך זכיתי לזה... פי בודאי ביחד עם כל החנוך טוב שמכניסים בילדים, צריכים להרבות תפלות ובקשות להשם יתברך שיזכה לבנים טובים, מאירים בתורה ובמצוות, ועל ידי זה בודאי יקבל סייעתא דשמיא מיחדת להצליח עם הילדים.

והשם יתברך יזכנו לקיים מצוות ה' בשמחה, ויחנך ילדינו בקיום מצוות השם יתברך בשמחה, ויקבל פני משיח צדקנו בשמחה במהרה בימינו, אמן ואמן.

